ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№4(1)
2026

# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 506 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

**BOSH MUHARRIR:**
**Karimova E'zoza Gapirjanovna –** O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

**BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:**
**Ibragimova Gulsanam Ne'matovna** – Pedagogika fanlari doktori, professor

***TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI***
***Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik***
***Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik***
***Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor***
***Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor***
***Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor***
***Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor***
***Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor***
***Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)***
***Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)***
***Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)***
***Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)***
***Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)***
***Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)***
*Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent*
***Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor***
***Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor***
*Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor*
***Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent***
***G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)***
***Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent***
***Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent***
***Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent***
***Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent***
***Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti***
***Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor***
***Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)***
***Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent***
***Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent***
***Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent***
***Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori***
***Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent***
***Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari***
***Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)***
***Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent***

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

**EDITOR-IN-CHIEF:**
**Karimova E'zoza Gapirzhanovna** – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

**DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:**
**Ibragimova Gulsanam Ne'matovna** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

***EDITORIAL BOARD MEMBERS:***
***Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician***
***Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician***
*Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor*
***Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor***
***Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor***
***Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor***
***Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor***
***Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)***
***Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)***
***Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)***
***Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)***
***Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)***
***Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)***
**Mizayeva F. O.** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
***Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor***
***Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor***
*Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor*
***Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor***
***Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)***
***Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor***
***Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor***
***Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor***
***Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor***
***Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service***
***Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor***
***Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)***
***Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor***
***Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor***
***Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor***
***Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics***
***Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor***
***Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region***
***Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences***
***Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor***

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA CONTENTS СОДЕРЖАНИЕ

# MUNDARIJA

Yangi Oʻzbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy oʻzlik va media reprezentatsiya tahlili ..... 16
Salim Doniyorov

Axborot komunikatsiya texnologiyalari vositasida oʻquvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish ..... 21
Djoʻrayev Yorqin Xolniyozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna

Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish ..... 26
Djoʻrayev Yorqin Xolniyozovich

Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari ..... 29
Yunusov Dilshod Raxmatovich

Boshlangʻich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida oʻquvchilarda tanqidiy fikrlash koʻnikmalarini shakllantirish metodikasi ..... 32
Aliqulova Habiba Bahranovna

Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri ..... 36
Majidov Ruslan Rustam oʻgʻli, Komilova Ismigul Oʻktamjon qizi

Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli ..... 41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna

Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин ..... 44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна

STEAM yondashuvi asosida boshlangʻich sinf oʻquvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari ..... 49
Tashibekova Munojat Xoshimovna

Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari ..... 53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna

Oʻspirinlik yoshida namoyon boʻladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati ..... 59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi

Oʻzbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning oʻrni: jurnalistikada yangi trend ..... 64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi

Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati ..... 67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna

Kelajakdagi oʻqituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy oʻyinlar orqali rivojlantirish yoʻllari ..... 69
N. A. Musayeva

Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari ..... 76
Odiljonova Kamola Abduvosit qizi

Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching ..... 81
Qosimov Jaloliddin Abduvali oʻgʻli

Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari ..... 84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna

Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati ..... 87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna

Qoʻngʻirot tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari ..... 90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna

Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf oʻquvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti ..... 93
Shamuratov Asqar Abdullayevich

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills.................................... 98
Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o‘g‘li

Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari................................................ 106
Sobitov Otabek

O‘zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari ............................................. 111
Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi

Adaptiv sportning inklyuziv ta’lim tizimida alohida ta’limga ehtiyoji bo‘lgan o‘quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati.......................................................................... 114
Xasanova Sarvinoz To‘lqinjon qizi

Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differensiallashgan mashg‘ulotlar modelini qo‘llash samaradorligi ..................................................................................... 118
Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich

Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения ............................ 123
Хамидова Гулноза Турсунбой кизи

Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari................127
Adizova G. M.

Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo‘llab-quvvatlash ...........................................................131
Ismoilova Adolat Anvarovna

STEAM – ta’lim texnologiyasi asosida o‘quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi ........134
So‘fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko‘nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari ...........................................................................................138
Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi

Inklyuziv ta’limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli ..........................................................142
Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E’zoza Mashrab qizi

Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta’lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari.................................146
Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi

Xalqaro ta’lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari.................................................................150
Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi

Bo‘lajak o‘qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida..............................................................................................153
Shanazarov Otabek

Maktabgacha ta’limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari .........158
Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso

Matematika ta’limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili..................161
Xaydarov Xurshid Ismatovich

Darsdan tashqari mashg‘ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o‘ziga xos xususiyatlari.............................................................................................166
Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi

Osiyo xalq o‘yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari .......170
Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich

Bo‘lajak o‘qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta’lim muhitining imkoniyatlari.......................................................................................173
Abduraxmanov M. B.

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarida tanqidiy fikrlash..........................................................178
Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna

Talabalarda raqamli ta’lim madaniyatini rivojlantirish...........................................................................181
Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi

Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research........183
Fozilova Maxina Adashevna

Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli...............................188
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Boshlang'ich tayyorlov guruhida uloqtirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi ......................... 191
Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati ......................... 197
Inoyatova Zulfiya Xamdamovna

Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari ......................... 199
Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi

Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish ......................... 203
Kayumov Oybek Achilovich

Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish ......................... 209
Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish ......................... 211
Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna

Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish ......................... 214
Rayimova Shahlo Sobirjon qizi

STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari ......................... 217
Toshev Elbek Choriyevich

Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli ......................... 223
Usmanov Botir Allaberdiyevich

Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati ...... 227
Xalilova Dilnoza Furkatovna

Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni ......................... 230
Xodiyeva Dilrabo Pirimovna

Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education ......................... 233
Yunusova Nodira Akhmadjanovna

Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari ......................... 237
Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna

The Psychological Impact of Social Media on Youth ......................... 242
Dilfuza Qarshiboyeva

Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi ......................... 246
Islamova Dilfuza Dilshodovna

Dizartriyali bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish ......................... 250
Pardayeva Muxlisa

Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati ......................... 257
Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi

Enhancing the Professional Competence of English Language Teachers ......................... 259
Karimova Dilshoda Sodiqjon qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarda montessori metodi bo'yicha sezgir davrlar ......................... 264
Tojiakhmedova Maftuna Umarjon qizi

"Personal learning assistant" vositalari asosida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash tizimidagi zamonaviy tendensiyalar tahlili ......................... 268
Muradova Maftuna Komilovna, Turobova Ro'zoy Bekmurotovna, Xayrullayev Mo'minbek Anvar o'g'li

Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida adabiy-nutqiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi ......................... 272
Ravshanova Dildora Sagdullayevna

Raqamli ta'lim sharoitida elektron axborot-ta'lim muhitining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi ......................... 279
Temurov Sobirjon Yo'ldoshevich

Zamonaviy ta'lim menejmentida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati (boshlang'ich ta'lim misolida) .. 283
Pardaboyev Doston

Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligida qadriyatlar tarbiyasining amaliy asoslari ............... 286
Xaydarova Mavluda Mo'ydinjon qizi

Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari integratsiyasi asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish bosqichlari va samarali shakllari ........ 292
G'oziyeva Mohlaroyim Qodirxon qizi

Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarning (aqliy nuqson) ovqatlanish tartibi ........ 295
Sh. M. Ro'ziyeva

Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida imlo savodxonligini oshirishda geymifikatsiya o'yini orqali samarali tashkil etish ........ 299
Mergenbaeva Asiya Erkebaevna

Musiqa o'qituvchisining pedagogik muloqatining ta'lim jarayonidagi ahamiyati ........ 304
S. M. Raxmonberdiyeva

Ijtimoiy-maishiy hayotga yo'naltirish darslarida zaif eshituvchi o'quvchilarning nutqini rivojlantirish ........ 307
Abdulxamidova Gulnoza

Ispaniya davlati ijtimoiy hayoti, madaniyati va o'ziga xos ta'lim tizimi ........ 311
Umarova Malika Xisabidinovna, Sabirova Nodira Ibrohimovna

Ertaklardagi so'zlardan foydalangan holda nutqi rivojlanmagan bolalarda muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish metodologiyasi ........ 316
G'opporova Mahliyoxonim

Tarbiya fanida hadislar va milliy qadriyatlarni integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari ........ 319
Axmedov Boburjon Vasikovich

Chaqiriqqacha harbiy ta'lim tizimida o'quv-biluv kompetensiyalarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ........ 324
Mirzayev Shavkat Turdibayevich

Mustaqil ta'lim olish faoliyati tushunchasining pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi (fizika fani bo'yicha) ........ 328
Esanmurodov Otamurod Boboqand o'g'li

Oliy ta'limda immersiv yondashuvning mohiyati ........ 333
Muradova Maftuna Komilovna, Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi

Yengil atletika mashg'ulotlari tizimida sportchilarning psixologik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari ........ 337
Yigitaliyev A. F.

Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasida o'quvchilarning harakat faolligini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari ........ 343
D. R. Abdusalomov

Futbolchilarni tayyorlash jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi ... 348
Mirbabayev Muzaffar Ismatillayevich

Empirik tushunchalar va ularning gospital pedagogikadagi pedagogik-psixologik roli ........ 353
Sapayeva Mavluda Shanazarovna

Ayollarga nisbatan zo'ravonlikka qarshi kurash va huquqiy himoya ........ 357
Ibragimova Feruza Bahodirxonovna

Integrativ yondashuv asosida kongruentlik kompetensiyasini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar ........ 362
Kamalova Dilobar Tairovna

Og'ir atletikachilarning ko'p yillik tayyorgarlik jarayonini tashkil etish ........ 366
Raximov Farxod Maxmudovich

Haqiqiy materiallardan foydalangan holda o'qishni o'rgatish ........ 370
Axmedov Husen Uzairovich

Maktabgacha ta'limda innovatsion va fiziologik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari ........ 376
Ruziyeva Gulsara Temirqulovna

Oliy ta'lim muassasalarida talaba-yoshlarning jismoniy tarbiyasi ........ 380
Nazarov Zokir Abdurahmonovich

Tafakkur va mantiqiy fikrlash bo'lajak pedagog shaxsining nutq madaniyati omili sifatida ........ 383
A. Sh. Jumayev

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarida turizm vositasida tolerantlikni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ........ 386
Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi

Zamonaviy didaktik vositalar asosida talabalarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asoslari ..... 390
Asobayeva Noila Samatovna

Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo'llash" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini samarali tashkil etish ..... 395
Axmedova Zebixon Siddikovna

Talaba shaxsini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga qo'yilgan pedagogik talablar ..... 399
Boliyev Uchqun Ismatovich

Translation of Phraseological Units in Mass Media Texts ..... 402
Eshmurodova Ziyodaxon Urinbayevna

Phraseologisms in Modern Russian: A Corpus-Based Analysis of Structural, Semantic, and Functional Dynamics ..... 405
Farkhod Kholmatov

Yosh sportchilarda sprinterlik qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin uslubidagi mashqlarning o'rni ..... 413
G'oibov Yusufali Buxoraliyevich

Imitatsion mashqlarni nutqni avtomatizatsiyalash jarayonida qo'llash metodikasi ..... 417
G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna

1879-1894-yillarda yevropa va aqshdagi asos soluvchi laboratoriyalar evolyutsiyasi orqali eksperimental psixologiya genezisining qiyosiy-tarixiy tahlili ..... 420
Haydarov Farhod Irnazarovich

Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi ..... 423
Islamova Dilfuza Dilshodovna

Bolalarda gigiyeniya qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati ..... 427
Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon

Kasbiy refleksiya va portfolio metodining ta'lim jarayonidagi ahamiyati ..... 430
Ismoilova Adolat Anvarovna, Kamoliddinova Mahliyoxon Zohidjon qizi

Практическая работа по развитию логического мышления учащихся начальных классов через дидактические игры ..... 433
Отажонов Ж. М., Мамарасулова М. А.

Umumta'lim maktablarida "tarbiya" fanini o'qitish jarayonida mavjud muammolar, ularning sabablari va takomillashtirish yo'llari ..... 436
Mamirova Shaxnoza Xudoyqulovna

Word Formation and Vocabulary Enrichment in Modern English and Uzbek Languages ..... 440
Muminova Feruza Muratdjanovna

Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari ..... 443
Muminova Nargiza Sabitdjanovna

Shaxs taraqqiyotining turli bosqichlarida refleksiyaning rivojlanishi ..... 447
N. I. Xalilova

Bo'lajak o'qituvchilarda inklyuziv kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari ..... 450
Omanqulova Shohida Nematillo qizi

Bo'lajak pedagoglarda gender madaniyatni shakllantirishda milliy qadriyatlar va zamonaviy yondashuvning uyg'unligi ..... 455
O'tkirova Zuhraxon Ahmedjanovna

Developing Listening and Speaking Skills in Middle School ..... 458
Rakhmonova Dilrabokhon Salokhiddin kizi

Bolalarda gigiyena qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati ..... 461
Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon

Avlodlar nazariyalari haqidagi mulohazalarning nazariy tahlili: baby boomerlar, X, Y, Z avlodlari ..... 464
Umarova Sitora Muxlisovna, Sharifova Mahtob Murodjonovna

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari ..... 467
Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Sofoyeva Oysha Davlatyorovna

Boshlang'ich sinflarda arifmetik amallarni o'rgatishning samarali metodlari ..... 470
Solijonova Mavluda Zokir qizi

Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari ....................... 472
Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li

Chaqiriqqacha harbiy ta'limda talabalarning harbiy ko'nikmalarini shakllantirishda psixologik omillarning o'rni ........................................................................................................ 477
Tursunov Shaxzod Ramazonovich

Bolalarning jismoniy faolligini oshirish va jismoniy rivojlantirish bo'yicha noan'anaviy jismoniy mashqlarning ahamiyati ........................................................................ 480
Xalmatova Nasiba Bozorboyevna

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirish muammolari ........................... 485
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish .. 488
Yuldoshova Mehriniso Ochildiyevna

Hosila va uning tatbiqlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar ............................................................ 491
Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li

Развитие речи у детей как ключевой фактор формирования личности ............................................... 496
Дустова Дилдора Собиржановна

Boshlang'ich sinflarda geometrik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi ................................................. 498
Imamova Nasiba Xurramovna

Дидактические основы подготовки будущих педагогов к лекционной деятельности .......................... 501
Нодира Азаматова

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

# NODAVLAT TA'LIM TASHKILOTLARINING MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI

Muminova Nargiza Sabitdjanovna
Maktabgacha ta'lim instituti
"Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrasi dotsenti
**orcid-0009-0008-3442-043X**

**Annotatsiya:** Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida nodavlat ta'lim tashkilotlarining o'rni, ahamiyati va rivojlanish tendensiyalari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilingan.

**Kalit so'zlar:** nodavlat ta'lim muassasasi, maktabgacha ta'lim, xususiy sektor, ta'lim sifatini oshirish, rivojlanish tendensiyalari, pedagog kadrlar.

**Abstract:** This article provides a scientific and theoretical analysis of the role, significance, and development trends of non-governmental educational organizations in the preschool education system.

**Key words:** non-governmental educational organization, preschool education, private sector, improvement of education quality, development trends, teaching staff.

**Аннотация:** В данной стате с научно-теоретической точки зрения проанализированы рол, значение и тенденсии развития негосударственных образователных организатсий в системе дошколного образования.

**Ключевые слова:** негосударственная образователная организатсия, дошколное образование, частный сектор, повышение качества образования, тенденсии развития, педагогические кадры.

## KIRISH

Ayni paytda aholining maktabgacha ta'lim xizmatlariga bo'lgan ehtiyojining ortib borishi ushbu sohada davlat bilan bir qatorda nodavlat ta'lim tashkilotlarining faol ishtirokini taqozo etmoqda. Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari xizmatlarini diversifikatsiya qilish, sog'lom raqobat muhitini shakllantirish hamda ta'lim sifatini oshirishda muhim o'rin tutadi.

So'nggi yillarda nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini rivojlantirishga qaratilgan islohotlar natijasida ularning soni va qamrovi sezilarli darajada ortdi. Zamonaviy ta'lim dasturlari, innovatsion pedagogik texnologiyalar, xorijiy tajribalardan foydalanish hamda bolalarning individual qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan yondashuvlar ushbu muassasalarning ustuvor jihatlaridan biri hisoblanadi. Shu bois, nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rnini o'rganish va ularning rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

## MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va ahamiyati masalasi mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan turli jihatlardan tadqiq etilgan. Xususan, maktabgacha ta'limni rivojlantirish, unda davlat va nodavlat sektor hamkorligini kuchaytirish, ta'lim sifati va qamrovini oshirish masalalari ilmiy ishlar markazida bo'lib kelmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'lim tizimida davlat va nodavlat sektor o'rtasidagi hamkorlik masalasi mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan keng o'rganilgan [5]. Xususan, mahalliy tadqiqotlarda nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini rivojlantirish orqali ta'lim bilan qamrovni kengaytirish va ta'lim sifatini oshirish mumkinligi asoslab berilgan [6].

Shuningdek, pedagogik va psixologik yo'nalishdagi adabiyotlarda nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarida qo'llanilayotgan innovatsion ta'lim texnologiyalari, individual yondashuv, bolalarning ijodiy va intel-

lektual salohiyatini rivojlantirish usullari tahlil qilingan. Ayrim tadqiqotlarda xususiy bog'chalarda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishda zamonaviy metodikalar va xorijiy tajribalardan foydalanish ijobiy natijalar berayotgani ko'rsatib o'tilgan.

Xorijiy tadqiqotlarda nodavlat sektorning maktabgacha ta'lim tizimidagi ishtiroki davlat-xususiy sheriklik asosida samarali tashkil etilganda ta'lim sifati va ommabopligi oshishi isbotlangan [7]. OECD va UNESCO hisobotlarida nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalari ta'lim tizimining barqaror rivojlanishiga xizmat qiluvchi muhim institutsional mexanizm sifatida baholangan [7; 8].

Xorijiy adabiyotlarda esa nodavlat sektorning maktabgacha ta'lim tizimidagi ishtiroki, davlat-xususiy sheriklik modellari, raqobat muhitining ta'lim sifatiga ta'siri masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Tadqiqotchilar nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari davlat tizimiga qo'shimcha imkoniyat sifatida qaralib, ta'lim xizmatlarining ommabopligi va xilma-xilligini ta'minlashda muhim omil ekanini ta'kidlaydilar.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalari ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Biroq, ularning faoliyatini takomillashtirish, ta'lim sifati ustidan nazoratni kuchaytirish va davlat standartlariga muvofiqligini ta'minlash masalalari qo'shimcha ilmiy tadqiqotlarni talab qiladi.

## TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha ta'lim tizimi har qanday davlatning ta'lim siyosatida muhim bo'g'in hisoblanib, bolaning shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotlarda ta'kidlanishicha, bolaning intellektual va ijtimoiy rivojlanishida 3–7 yosh davri eng muhim bosqich hisoblanadi [9]. Shu bois maktabgacha ta'lim sifatini oshirish davlat ta'lim siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan [1].

Globallashuv, raqamli iqtisodiyot va innovatsion taraqqiyot sharoitida ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabning oshib borishi maktabgacha ta'lim tizimida institutsional islohotlarni talab etmoqda.

Mazkur jarayonda nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari (NMTT) ta'lim bozorining muhim ishtirokchisi sifatida shakllanib, ta'lim qamrovini kengaytirish, sifatni oshirish va ta'lim xizmatlarini diversifikatsiya qilishda strategik ahamiyat kasb etmoqda.

## TAHLIL VA NATIJALAR

Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari–bu davlat ta'lim standartlari asosida faoliyat yurituvchi, biroq mulkchilik shakli jihatidan xususiy yoki nodavlat tashkilotlar hisoblanuvchi ta'lim sub'ektlaridir. Ularning institutsional mohiyati quyidagi jihatlar bilan belgilanadi:

- ta'lim xizmatlari bozorida raqobatbardoshlikni ta'minlash;
- ta'lim jarayonida innovatsion boshqaruv va pedagogik texnologiyalarni joriy etish;
- ta'lim xizmatlarining sifatini nazorat qilish va ichki monitoring tizimini shakllantirish;
- ta'lim jarayoni ishtirokchilari (pedagog – bola – ota-ona) o'rtasida samarali kommunikatsiya muhitini yaratish.

Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining institutsional rivojlanishi ta'lim tizimida plyuralizm va variativlikni ta'minlaydi.

Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari rivojlanishining iqtisodiy asoslari quyidagilardan iborat:

- xususiy investitsiyalarni jalb etish orqali ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish;
- ta'lim xizmatlari bozorida samarali moliyaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish;
- davlat-xususiy sheriklik (Public-Private Partnership) asosida barqaror moliyalashtirish modellarini shakllantirish.

Ijtimoiy jihatdan esa NMTTlar:

- aholining maktabgacha ta'limga bo'lgan ehtiyojini qondirish;
- bolalarni ijtimoiylashtirish va erta rivojlantirish;
- ota-onalarning mehnat bozorida faol ishtirok etishiga sharoit yaratish kabi vazifalarni bajaradi.

Pedagogik va psixologik yo'nalishdagi tadqiqotlarda esa nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarida innovatsion pedagogik texnologiyalar, individual yondashuv hamda bolaning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan metodikalar samarali ekani ta'kidlangan [10]. Ayniqsa, Montessori, STEAM va Reggio Emilia model-

larining maktabgacha ta'lim jarayoniga integratsiya qilinishi bolalarning mustaqil fikrlash va ijtimoiy faolligini oshirayotgani qayd etilgan [8].

Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini ta'minlash quyidagi mexanizmlar orqali amalga oshiriladi:

- kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quv dasturlarini ishlab chiqish;
- STEAM, Montessori, Reggio Emilia, HighScope kabi xalqaro pedagogik modellar elementlarini integratsiya qilish;
- ta'lim natijalarini baholashning formative assessment va summative assessment usullaridan foydalanish;
- ichki sifat nazorati va ta'lim auditi tizimini joriy etish.

Bu mexanizmlar ta'lim jarayonining natijadorligi va bolaning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydi.

Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagog kadrlar inson kapitali sifatida qaraladi. Shu bois:

- pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanishi (Continuous Professional Development – CPD);
- pedagogik refleksiya va self-assessment ko'nikmalarini shakllantirish;
- raqamli va innovatsion kompetensiyalarni rivojlantirish;
- pedagoglarni motivatsiyalash va rag'batlantirish tizimini takomillashtirish
- ta'lim sifatini oshirishning asosiy shartlaridan biri hisoblanadi.

Zamonaviy sharoitda nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida raqamli transformatsiya jarayonlari jadallashmoqda. Xususan:

- elektron kundalik va ta'lim platformalaridan foydalanish;
- raqamli didaktik resurslar va multimedia vositalarini joriy etish;
- masofaviy pedagogik maslahatlar va ota-onalar bilan onlayn hamkorlik mexanizmlari ta'lim jarayonining shaffofligi va samaradorligini oshiradi.

Shu bilan birga, nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatida quyidagi muammolar saqlanib qolmoqda:

- ta'lim sifatini tashqi baholash va akkreditatsiya mexanizmlarining etarli darajada takomillashmaganligi;
- pedagog kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash tizimidagi nomutanosibliklar;
- metodik ta'minotning yagona standartlar asosida shakllanmaganligi.

Tahlil natijalariga ko'ra, nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalari ta'lim xizmatlarining xilma-xilligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Ularda zamonaviy o'quv dasturlari, innovatsion pedagogik texnologiyalar, xorijiy tajribalarga asoslangan ta'lim metodikalari qo'llanilmoqda. Bu esa bolalarning intellektual, ijtimoiy va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

**Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining tizimidagi o'rni bo'yicha tahlil jadvali**

| № | Tahlil yo'nalishi | Asosiy holat | Natija va xulosa |
|---|---|---|---|
| 1 | **Ta'lim bilan qamrov** | Davlat bog'chalarida o'rinlar cheklangan | Nodavlat MTT qamrovni kengaytirishga xizmat qilmoqda |
| 2 | **Ta'lim sifati** | Sifat muassasalar kesimida turlicha | Raqobat muhiti sifati oshishiga ijobiy ta'sir qilmoqda |
| 3 | **Ta'lim dasturlari** | Zamonaviy va innovatsion dasturlar qo'llanilmoqda | Bolalarning intellektual va ijodiy rivojlanishi kuchaymoqda |
| 4 | **Kadrlar salohiyati** | Ayrim muassasalarda malaka etarli emas | Pedagog kadrlar tayyorlashni kuchaytirish zarur |
| 5 | **Moddiy-texnika baza** | Ko'p hollarda zamonaviy talablarga javob beradi | Ta'lim jarayoni samaradorligi oshmoqda |
| 6 | **Davlat nazorati** | Nazorat mexanizmlari to'liq takomillashmagan | Sifatni ta'minlash uchun monitoringni kuchaytirish lozim |
| 7 | **Davlat qo'llab-quvvatlashi** | Imtiyozlar va ShHT mexanizmlari mavjud | Nodavlat sektor rivoji jadallashmoqda |

Shu bilan birga, tahlil jarayonida ayrim muammolar ham aniqlandi. Xususan, nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalari o'rtasida ta'lim sifati bo'yicha farqlar mavjud bo'lib, barcha muassasalarda davlat ta'lim standartlariga to'liq rioya etilmasligi holatlari uchrab turadi. Kadrlar malakasining etarli emasligi, ta'lim jarayoni ustidan monitoring va nazorat mexanizmlarining kam samaradorligi ham ushbu sohada echimini kutayotgan masalalardan hisoblanadi.

Tahlil natijalari shuni ham ko'rsatadiki, davlat tomonidan nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari (imtiyozlar, litsenziyalash tartibini soddalashtirish, davlat-xususiy sheriklik) sohaning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Natijada maktabgacha ta'lim bilan qamrov darajasi oshmoqda va sog'lom raqobat muhiti shakllanmoqda.

## XULOSA VA TAKLIFLAR

Umuman olganda, olingan natijalar nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishda muhim strategik ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi. Ularning faoliyatini samarali tashkil etish, ta'lim sifatini oshirish va davlat ta'lim siyosati bilan uyg'unlashtirish orqali maktabgacha ta'lim tizimining barqaror rivojlanishiga erishish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabgacha ta'lim tizimining institutsional barqarorligi, sifatli inson kapitali shakllanishi va innovatsion ta'lim muhitini yaratishda muhim o'rin tutadi. Ularning rivojlanishi ta'lim tizimida raqobat muhitini kuchaytiradi, ta'lim xizmatlarining sifat va samaradorligini oshiradi. Shu bois mazkur yo'nalishda kompleks ilmiy tadqiqotlarni chuqurlashtirish, boshqaruv va sifat nazorati mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Mavzudan kelib chiqib takliflar ishlab chiqdik. Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyati ustidan monitoringni kuchaytirish, pedagog kadrlar malakasini oshirish tizimini takomillashtirish, Davlat-xususiy sheriklikni yanada rivojlantirish, ta'lim dasturlarini yagona standartlar asosida muvofiqlashtirish, innovatsion va raqamli texnologiyalarni joriy etishni qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalar uchun imtiyozli shart-sharoitlar yaratish,ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish, ota-onalar uchun ma'rifiy seminarlar, ochiq muloqotlar tashkil etish orqali ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish mumkin.

**Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:**

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-sentyabrdagi PQ–3305-son qarori "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida".
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ–4312-son qarori "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida".
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-maydagi 391-son qarori "Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish tartibi to'g'risida".
4. Abdurahmonov Q.X. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. – Toshkent: "Fan", 2020. – 256 b.
5. Jo'rayeva N.J. Maktabgacha ta'lim tizimida davlat va nodavlat sektor hamkorligining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati // Pedagogik ta'lim jurnali. – 2021. – №4. – B. 45–49.
6. Rahmatova D.M. Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini ta'minlash mexanizmlari // Zamonaviy ta'lim. – 2022. – №2. – B. 62–66.
7. OECD. Early Childhood Education and Care Policy Review. – Paris: OECD Publishing, 2019.
8. UNESCO. Global Education Monitoring Report: Early Childhood Care and Education. – Paris, 2021.
9. Heckman J.J. The Economics of Early Childhood Investment // American Economic Review. – 2018. – Vol. 108(2). – P. 307–330.
10. Montessori M. The Absorbent Mind. – New York: Holt, Rinehart and Winston, 2017.

| | |
|---|---|
| 13.00.00 | Pedagogika fanlari |
| 13.00.01 | Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi |
| 13.00.02 | Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha) |
| 13.00.03 | Maxsus pedagogika |
| 13.00.04 | Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi |
| 13.00.05 | Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi |
| 13.00.06 | Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha) |
| 13.00.07 | Ta’limda menejment |
| 13.00.08 | Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi |
| 13.00.09 | Ijtimoiy pedagogika |
| 07.00.00 | Tarix fanlari |
| 19.00.00 | Psixologiya fanlari |
| 01.00.00 | Fizika-matematika fanlari |
| 02.00.00 | Kimyo fanlari |
| 03.00.00 | Biologiya fanlari |
| 09.00.00 | Falsafa fanlari |
| 10.00.00 | Filologiya fanlari |
| 11.00.00 | Geografiya fanlari |

# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI

**Mas’ul muharrir:** Ramzidin Ashurov
**Ingliz tili muharriri:** Murod Xoliyorov
**Musahhih:** Alibek Zokirov
**Sahifalovchi va dizayner:** Iskandar Islomov

**2026. №4(1)**

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali 26.09.2023-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C–5669363 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
**Litsenziya raqami: № 136361**.

**Manzilimiz:** Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.